

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XIX. évfolyam 128. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. június 6.

A palotaórség.

Gerő százados esetében összeüt-
kezésbe került a katonai előírás a
parlamentari felfogással. Akármelyik
lesz a győztes, mindenképpen kár.
Mert előttünk nagy bece van a par-
lament szuverénitásának akkor is,
ha ideiglenesen felforrott indulatok
közepette a szenvedélyek elveszik
egyesek józan esztét s nagy kárnak
tartanak, ha e fölött a szuverénitás
fölött bárki, még akár a katonai
előírás is urrá lehetne. A katonai
előírást is tiszteljük a maga helyén
s szintén nagy kárnak tartanak, ha
ezen a maga helyén szükséges elő-
íráson akár a parlamentnek is egy
incidense rést ütne.

Az országgyűlés legyen csak
önmagának legfelsőbb hatósága min-
den belügyében. A 48-iki ország-
gyűlésből maguk a képviselők rö-
pítették volna ki azt, a ki az or-
szággyűléshez nem méltó magavi-
seletet tanusít. Ma már megszokott
dolog egymás legazemberezése és
olyan férfiak, a kik a magánéletben
a lehető legkényesebbek még a
tyukszemük érintettségére is, az
országgyűlésben nyugodtan eltűr-
ik a legvastagabb inzultusokat. A kik
a legvalóságosabban nem ártanak a
pedig az életben nem ártanak a
légynek sem, a képviselőházban
szinte vérengző dühhel támadnak a
másikra, mert annak talán más a
meggyőződése, vagy pedig mert
nem talpfára, hanem sóra esküszik.

A hol ilyen különös felfogás
szabályozza a képviselő urak érint-
kezését, oda katonamebert bekül-
deni, hogy ott ő csináljon rendet,
mindennek mondható, csak parla-
mentarisnak nem. Sértegetések ese-
tén a katona nem kutathatja a pa-
ragrafust, hogy ez a sértés őt mint

egyént vagy mint egy verekedésekre
berendezett és eddig rendőrmarok
segítségével vezetett parlament alkalmozottját éri-e? A sértést — mint
Gerő százados roppant egyszerűen
kifejezte — „meg kell szüntetni,
a mi annyit jelent a civil bagázs
nyelvére lefordítva, mint a mellé-
kelt ábra mutatta, hogy üssed, nem
apád! Már pedig ezt az elvet tenni
legfőbb házszabállyá: talán némi
ellentétben áll a parlamentáriz-
mussal.

Még normális időkben is könnyen
lesz urrá a képviselőház ter-
mében a gyűlölködés, a szenvedély.
Ez pedig ragadós betegség. A par-
lamentari órség feladata: a szenvedé-
lynek ilyen esetleges kitöréseivel
szembeszállani, annak hullámain
kellő mederbe szorítani. Természe-
tes, hogy ilyen alkalmakkor két-
szeresen fordul a düh a rend őrei
ellen. Viszont ezek az örök is em-
berek, bennük sem csörgedez aludt-
tej vér helyett. Vegyük hozzá, hogy
fegyverük is van, hogy a fegyver
használatára nézve különleges ka-
tonai aláírásaik is vannak — kész
az összeütkezés.

Ha még valaki tultemperamen-
tumos ember is, mint Gerő száza-
dos ur, akkor meg éppen kész a
veszedelem. Gerő százados éppen
ugy elereszthette volna füle mellett
a nem is direkt neki szóló sértése-
ket, mint eleresztette két másik
tisztársá. Nem tette, sőt nekitámadt
fegyverrel egy fegyvertelen képv-
selőnek s azt leütötte.

Ez pedig határozottan a mentelmi
jog megsértése.

A képviselőt a Házon kívül is
oltalmazza a mentelmi jog; annál
inkább oltalmaznia kell a mentelmi

jognak minden képviselőt a Házon
belül. Micsoda felfordult világ az,
hogy egy képviselőt szabadon leüt-
hessen a képviselőházban egy képv-
iselőházi alkalmazott?!

Már pedig ha áll az, hogy
a palotaőr a fegyver használatra
nézve katonai szabályok alatt áll
és ha áll az, hogy a katonai szabá-
lyok szerint Gerő százados helyesen
járt el, akkor ez nem más, mint a
mentelmi jog alárendelése a kato-
nai szabály alá, nem más, mint a
mentelmi jog helyett a katonai jog
meghonosítása a Házban.

Nem helyeseljük a sipolók és
ordítózó eljárását s bátrak vagyunk
tisztelettel megjegyezni, hogy a
koresmai tónusban tartott tombolá-
sok méltatlanok a képviselői méltó-
sághoz. A Déry-perben hozott ité-
let után pedig egyuttal taktikai hiba
is volt ez a viselkedés. De az meg
egyenesen a törvényhozás szuveré-
nitásába ütközik, hogy a Ház ta-
nácskozási rendjét a Dienstregle-
ment szabja meg s képviselők le-
kaszabolása usussá válják.

Hagyjuk ki ebből a komédiából
a katonatiszt kardbojtját. Az a bojt
nem arra való, hogy dulakodók
közt biráskodják. A katonatiszt ma-
radjon katona, ha pedig a t. Ház-
nak valami belső baja van, intézze
el maga úgy, ahogy tudja, alkal-
mazzon közönséges rendőroket, a
kiknek több tapasztalatuk van az
efféle verekedések elintézésére körül,
de ne áldozza fel szuverénitása
utolsó foszlányait a hadi jognak,
vagy ha úgy tetszik, a kard jogá-
nak. Mert az a kard tegnap csak
laposat ütött, de nem tudni, mikor
fog elevenbe vágni: a magyar al-
kotmány husába.

Olcsó Nyári Keztyük Fehér János

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

A kormányválság.

A kormányválság úgy látszik lassan fog megolvadni. Erre vall legalább az az első pozitív hír, mely ma Bécsből érkezett, mely szerint a király elfogadta ugyan a Lukács kormány lemondását, de ideiglenesen az ügyek vitelével ismét Lukácsot bizta meg. Ez egyúttal biztosíték Lukácsnak arra, hogy nem vesztette el a király kegyét.

Délelőtt 9 órakor Lukács tanácskozott báró Hazai és Josipovics miniszterekkel, a kik ma irták alá a kormány lemondási kérvényét, melyet a többi miniszter még Budapesten aláírt. Nemsokára ezután megérkezett a kabinetiroda értesítése arról, hogy a király délelőtt 11 órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt. Lukács automobilon Schönbrunnba ment és 11 órakor megjelent a király dolgozószobájában. Átnyújtotta a kormány lemondási kérvényét és egyben javaslatot tett utódjára vonatkozólag.

Félhivatalosan jelentik:

A király a lemondást elfogadta és az ügyek ideiglenes vitelével Lukácsot megbizta.

Politikusok a király előtt.

A királyi meghallgatások tudvalevőleg első sorban a lelépő miniszterelnök tanácsára történnek; esetleges későbbi meghallgatások a király által designált férfi tanácsára történnek. Lukács László a Tisza Istvánnal történt megállapodás szerint meghallgatásra ajánlja első sorban

Tisza István grófot,
Jósika Samu bárót,
Khuen-Héderváry grófot és
Hazai Samu bárót

és amennyiben a király nevezett politikusoktól nem kapna elég tájékoztatást, másod-sorban ajánlja

Ghillány Imre báró,
Láng Lajos báró és
Berzeviczy Albert

meghallgatását.

Szinte kétségtelen, hogy Lukács László utóda a meghallgatandó politikusok között keresendő.

Baloghyt leszavazták a szavazóbirák.

Állítólag a Déry-Lukács-pörben vasárnap rövid félóra alatt hozta meg a bíróság szenzációs ítéletét. Az ítélet ellen Baloghy elnök különvéleményt terjesztett be, amely zárt borítékban kerül a tábla elé.

Hír szerint Baloghy elnök az elítélés, a két szavazóbiró pedig a fölmentés mellett szavazott. Ez következett abból is, hogy Langer bíróról köztudomású volt, hogy Déry igaza mellett állott már az első tárgyalásnál is, az a körülmény, pedig, hogy az indoko-

lás elkészítésével Kállayt bizták meg, azt bizonyítja, hogy a másik szavazóbiró is a felmentés mellett szavazott.

Baloghy elnök azon fáradozott, hogy ha már az ítélethozatalnál leszavazták, legalább az indokolás olyan legyen, hogy Lukács László egyéni integritása sértetlen maradjon. Ez a törekvése meg is látszik az indoklásban. Az indoklás sem Lukács László személyét, sem egyéni becsületét nem érinti.

A Gerő—Hédervári eset.

A Gerő—Hédervári esettel kapcsolatban említik, hogy Hédervári Lehel nem volt rajta a kitiltottak listáján, se Tisza, se a mentelmi bizottság nem tiltotta ki a Házból s Gerő mégis nemcsak hogy kivezettette a teremből, de esendőrökkel még a parlament épületéből is eltávolította. Egy szóval — mondották — Gerő fölibe helyezte magát az elnöknek s a mentelmi bizottságnak.

Katonai vizsgálat Gerő ügyében.

Gerő Vilmos tegnapi képviselőházi szereplése dolgában a katonai hatóság vizsgálatot indított. Gerő Horvát Péter alezredes társaságában még tegnap délután látogatást tett a honvédfőparancsnokságon Rohr Ferenc lovassági tábornoknál, továbbá az első honvédkerületi parancsnokságnál, valamint a honvédelmi minisztérium több magasrangú tisztjénél. Mivel Gerő afférja az első eset, amikor a képviselőházi őrség eljárása fölött fegyelmi uton intézkedni kell, a katonai hatóságok körében meglehetősen bizonytalanság uralkodik a felől, hogy melyik fegyelmi hatóság illetékes az ügyben való ítékezésre.

Ugy hírlik, hogy az ügy fegyelmi részét Rohr lovassági tábornok fogja elintézni, aki a vizsgálat lefolytatásával már megbizta Hochburger tábornok-hadbíró.

A parlamenti őrség reformja.

A *Fremdenblatt* a külügyminiszter lapja a következőket írja a Gerő esetről kifolyólag:

— Talán jobb lett volna, ha a képviselőház elnöksége türe voltna az ellenzék lár-máját. Hiszen nem is volt érdemleges döntés a napirenden és az ülés programja nagyon rövid volt. De persze Tisza István nem az az ember, aki ilyen opportunistá módon tud gondolkodni. Út fenn a helyén és figyelte a lármázó képviselőket, hogy aztán kiadja a parancsot, hogy azokat vezessék ki a Házból. Akcióba kellett tehát lépnie a parlamenti őrségnek és az első szereplés nem történt sajnálatos incidens nélkül. Nagyon valószínű, hogy a helyzet olyan volt, hogy a százados kénytelen volt a fegyverhasználatra, azonban erről majd az a vizsgálat dönt, a mely már megindult. De ez az incidens már ma felveti azt a kérdést, hogy nincs-e hiba a parlamenti őrség szervezetében. Nem lehet kétséges, hogy magában az ülésteremben csak az elnök parancsait szabad végrehajtani és minden egyéb ügynek elintézése a parlamenten kívül kell, hogy megtörténjen.

A balkáni béke

meghozta az olcsóságot, amiről a közön-ség meggyőződhetik az ismét megnyílt csipkeáruházában, hol férfi és női fehérneműek, divatcikkék, ernyők, harisnyák, szabókellékek, szalagok, madériák, csipkék, harisnyák, ágygarnitúrák, stráfok, ridikülök és bőrárúk stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Turul” cipőraktár mellett.

Igy tehát utat kell találni, mely épp ugy tekintettel lesz erre az alapelvre, mint ahogy megfelel a tisztibecsület követelményeinek.

Gerő Provokáltatja Szmrecsányit.

Gerő Vilmos kapitánynak a tegnapi esetről kifolyólag több afférja lesz. Szmrecsányi György néppárti képviselő ugyanis ezeket mondotta róla a tegnap esti párt-értekezleten: Ez a mai brutális inzultus a katonai lovagias felfogásnak jegyében folyt le, nyíltan kimondom, hogy közönséges gyáva merénylet volt.

Gerő kapitány Horváth alezredes és Bertl kapitány utján provokáltatta Szmrecsányi Györgyöt.

A város közigazgatása a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, csütörtökön tartotta rendes havi ülését.

Az ülésen a rendes folyó ügyeken kívül néhány miniszteri rendelet, építkezési ügy került tárgyalásra.

Hlatky Endre főispán elnökölt, jelen voltak a bizottság tagjai közül: Rimler Károly polgármester, Németh István kir. pénzügyigazgató helyettes, May Sándor kir. főmérnök, dr. Mayer László városi főorvos, Karácsonyi József kir. segéd-tanfelügyelő, dr. Thury László városi főügyész, dr. Moskovits József, dr. Medvigy Gábor, dr. Adorján Armin, dr. Thury Endre kir. ügyész, Molnár Imre gazdasági felügyelő, dr. Istvánffy István árvaszéki elnök, dr. Adorján Emil, dr. Molnár Imre aljegyző.

A polgármester havi jelentéséből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot május hóban kedvező volt. A születések száma 44-el multa felül a halálozások számát. A fertőző betegségek közül előfordult: kanyaró 10 esetben, vörheny 16 esetben, 1 halálozással, ronsoló toroklob 7 esetben, 2 halálozással, hasi hagymáz 7 esetben, 2 halálozással, fültő mirigylob 16 esetben. A fertőző betegségek számarányai kedvezők.

A járvány kórházban 50 beteget ápoltak; a gyermekkórházban ápoltak 115 fekvő és 394 bejáró beteget.

Született 84 fiu, 102 nő, összesen 186 gyermek. — Elhalt 72 fi, 70 nő, összesen 142 egyén.

A közbiztonsági állapot normalis volt. Lopás 143, sikkasztás 26, jogtalan elsajátítás 4, csalás 5, vagyon rongálás 14, hamis pénzkidás 2, súlyos testi sértés 31, könnyű testi sértés 23, zsarolás 4, hatóság elleni erőszak 1, magánlaksértés 1.

Letartóztatva volt 26 egyén.

Május hóban 11 külföldi utlevél adatott ki, ezek közül 9 kivándolás céljából.

Az adók befizetése kedvező volt: kincstári adóban 215.198 K 20 fillér folyt be; községi adóban pedig 116.361 K 50 fillér; a többi adónemekben is kedvező volt a befizetés.

Májusban kiadatott 42 új iparigazolvány s megszűnt 22 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették.

A szakelődök nemleges jelentései után

Rosenfeld Ignác

tudomásul vették a földművelési miniszternek a m. kir. állatorvosok elleni fegyelmi ügyekben követendő eljárásról, valamint a belügyminiszternek a tuberkulózisban szenvedő kórházi betegekkel szemben követendő eljárás tárgyában kiadott rendeleteket.

Néhány utadó és kórházi ápolási díj ügyében beadott felebbezést intéztek még el s az ülés véget ért.

A RENDŐRSÉGEN eltűnt 400 korona.

Elveszett betéti könyv.

Rejtélyes ügy foglalkoztatja ismét a rendőrséget. Nem a rendőrségtől távol álló dologban nyomoznak, hanem a rendőrség „belügyéről” van szó ezuttal.

A rendőrségnél elhelyezett takarékpénztári betéti könyv egyszerűen eltűnt. Még nagyobb baj, hogy a betett összeg sines meg, mert ezelőtt már évekkal kivették a pénzt a bankból.

A rejtélyes ügy előzményei a következők:

Évekkel ezelőtt Schiller J. volt a nagyváradi Pannonia-kávéház tulajdonosa. Schiller a kávéházban valami előadásokat rendezett s az engedély kiadását a rendőrség mintegy 350 korona biztosíték letételétől tette függővé.

A kávéház tulajdonosa a biztosítékot le is tette, azonban nem készpénzben, hanem egyik nagyváradi kiváló pénztintézet betéti könyvében, amelyet a rendőrség mint letétet vette át.

Azóta teltek az évek; a Pannonia-kávéház többször gazdát cserélt; a letétet azonban nem kereste senki.

Most azonban Schiller J. fia Schiller Sándor, a Várad-Velencei Takarékpénztár vezérigazgatója jelentkezett a rendőrségnél.

A letett takarékpénztári könyvnek azonban se hire, se hamva nincs. Megindult a keresés, kutatás, de minden eredmény nélkül.

Az esetet jelentették Gerő Ármin főkapitánynak is, aki meghagyta, hogy mindent tüvé tegyenek s a betéti könyvet kerítsék elő.

Amíg azonban a rendőrségnél hiába valónak bizonyult, megtalálták annak a nyomát az illető pénztintézetben.

A bank könyvei szerint a betétet tényleg kezelte az intézet s az már mintegy 400 koronára növekedett a kamatokkal együtt, azonban az egész összeget és kamatokat már három évvel ezelőtt felvették a bankból.

A felvevő pedig egy rendőr volt, akinek ott van az aláírása.

Ez a körülmény azt a feltevést igazolja, hogy a rendőr valószínűleg másnak, esetleg valamelyik tisztviselőnek a megbízásából vette fel a pénzt, vagy pedig a felvevő hamis nevet használt a pénz felvételénél. Ezen feltevést támogatja az a körülmény is, hogy a rendőr, akinek a neve a pénz felvételénél szerepel, ma is a rendőrség kötelékében van s mint megbízható, régi rendőrt ismerik.

A titokzatos ügyben megindított vizsgálatot Gerő Ármin főkapitány nagy figyelemmel kíséri.

Nincs kizárva különben az sem, hogy valami tévedés forog fenn, s a rendőrség kiszolgáltatta a letétet; azonban ennek ellent-

mond az a körülmény, hogy akkor egyszerűen a letéti könyvet szolgáltatva volna ki a rendőrség s a pénzt nem rendőr vette volna fel a bankból.

A vizsgálat fogja kideríteni, hogy hova lett a 400 korona.

KONFLIKTUS a polgári bíróság és a térparancsnok között.

Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délelőtt a kir. törvényszék büntető bírósága előtt. Komoly zavarba került a bíróság egy katonavádottal szemben, aki nem akarta letenni oldalfegyverét a bíróság előtt.

A törvényszék büntető bírósága elé tegnap került az az ügy, amikor Hegyközüjelen egy katona fejbeütött egy öregebb embert, aki a falusi leányokat illetlen szavakkal sértegette. Az eset az őrháznál történt, ahová Heiderle Pál közkatona több leány kíséretében ment ki. Itt inzultálta a leányokat Hollós János, mire a katona többször rászólt:

— Ne becsémélje kelmed a leányokat, mert megjárja.

Az öreg Hollós tovább folytatta a sértegető beszédet, mire a katona kikapta az öreg kezéből a szeredást és azzal fejen hajította. Azonban a szeredásban két teli üveg bor is volt, ami jókora léket ütött az öreg fején.

Emiatt került a katona a bíróság elé. Sulyos testi sertéssel vádolták és amikor Seres Barna, a bíróság elnöke előszólitotta, bajonettel az oldalán állott a bíróság elé.

— Felszólitom a vádlottat, mondotta a bíró, hogy tegye le oldalfegyverét.

Erre a katona kijelentette, hogy mivel neki ezt a felebbvalói megtiltották, a parancsnak nem engedelmeskedik.

Az elnök nyomban felfüggesztette a tárgyalást. Azonnal átiratot készített a térparancsnoksághoz, amelyben arra kérte Henriquez tábornok, térparancsnokot, hogy küldjön a tárgyalásra egy tisztet, aki parancsoljon a katonának, mert a bíróság nem hallgathatja ki, úgy hogy oldalfegyverre fönt maradjon.

Erre a katonai térparancsnok nevében telefonon egy százados azt a választ adta, hogy ez (t. i. a bajonett letétele) ellenkezik ő excéllenciája felfogásával, csináljon a polgári bíróság a katonával azt, amit tud.

Már roppant feszélyező kezdett lenni a helyzet, mikor dr. Lányi Sándor törvényszéki jegyzőnek mentő ötlete támadt.

— Állítsuk a vádlottat két szuronyos börtönőr közé.

Igy is lett. A bíróság ezt elhatározta és a katonát fegyveresen, két fegyveres őr között hallgatták ki.

A bécsi sajtó-vélemények. Az itteni lapok főleg a *Reichspost* és a *Deutsches Volksblatt*a legélesebben írják a magyar politikai válságról. Egyszerűen botrányosnak ítélik, hogy úgy elfajulhattak a dolgok Magyarországon, hogy a rendes parlamenti munkálkodás lehetetlenné legyen téve. Ennek a helyzetnek tarthatatlanságát a magyar politikai pártoknak be kell látniuk és visszaállítani a parlamenti munkásság rendjét.

Fogorvosok és fogtechnikusok.

A fogtechnikusok nyilatkozata.

Tegnap számunkban foglalkoztunk a fogorvosok és fogtechnikusok között uralkodó feszült viszonytal. Közleményünk általános feltűnést keltett város szerte. Cikkünkre illetékes körökből vettük most a következőket:

Tekintetes Szerkesztő ur!

B. lapjának f. hó 5-iki számában megjelent „Kitört a háború a fogtechnikusok és a fogorvosok között” című cikkére vonatkozólag az igazság és a nagyközönség érdekében kérjük, sorainknak b. lapjának legközelebbi számában helyet adni sziveskedjék.

Az ipartestületi feljelentésben annyiban vagyunk részesek, hogy kérdést intéztünk e hatósághoz, hogy a dr. fogorvosok bírnak-e törvényszerű iparigazolvánnyal? mert a fogtechnikai ipart iparszerűen üzik és fogtechnikus segédeket alkalmaznak. Sőt még tanulókat is tartanak, kiket azután miután iparigazolvánnyal nem bírnak, nem lévén ipartestületi tagok, fel sem szabadíthatnak, mert a fogtechnika képzéséhez kötött iparág.

Az ipartestület mint hatóság saját hatáskörében jár el a dr. fogorvosok ellen, jogtalan iparüzés miatt.

Téves a cikk azon közlése is, hogy dr. Halász Andor az „összes fogorvosok nevében” ellenünk „hamis cím használatáért” feljelentést tett volna, valamint kétségbe vonjuk, hogy a többi fogorvosok az ő feljelentésével azonosították volna magukat.

Tény az, hogy Halász dr. ellenünk feljelentést adott be, de nem hamis cím használatáért, hanem jogtalan iparüzésért, holott ő a jogtalan iparüző. Mi hamis címet nem használunk, nincs is reá szükségünk. Mi büszkén hirdetjük, hogy mi igenis fogtechnikusok, vizsgázott fogtechnikusok” vagyunk, akik értjük is szakmánkat.

Mi törvényes jogaink és törvényes munkakörünknek teljesen megfelelő „Vizsgázott fogtechnikus” címet használjuk cég- tábláinkon és nyomtatványainkon, megjelölve törvényes jogosultságunkat vagyis kiírjuk, hogy fogat húzunk és tömünk. Igenis mi fogtechnikusok vagyunk, azok közül, kik e rettenetes szigorral keresztül vitt „fogászati gyakorlati” vizsgát sikeresen letettük.

Igenis, mi vizsgáztunk és pedig egy olyan ellenséges fogorvosi karból — mint Halász dr. — kinevezett vizsgáló bizottság előtt, mely szigorú és tudós orvosokból és tanárokból áll, tehát joggal tudathatjuk a nagyközönséggel, hogy vizsgáztunk.

Nem technikus vizsga volt az! — mint ezt Kovács Gyula dr. mondja, — hisz ő is jól tudja, — hanem igen mély tudást követelő, — a fogtechnikusi kart megtizedelő — szorosan vett foggyógyászati vizsga. És pedig az összes fogbetegségekről, azok kórisméje-tünete és gyógyításáról és konservatív kezeléséről. Az összes gyökérbalok, sipolyok, cistok, tályogok felismerése és gyógykezeléséről. A fogmeder és fogmeder-nyulvány betegségeiről és gyógyításáról, az állsont öböl veszélyes betegségeiről és tüneteiről, a fog szövettanáról, véredényeiről idegrendszeréről. A foghús bajairól és annak kezeléséről. Nos és lehet ezt a vizsgát — Kovács dr. szerint — technikus vizsgának mondani?!

Szóval mi szigorúan vett fogászati gyakorlati vizsgát tettünk és büszkék vagyunk arra, hogy ezen vizsgát mi alulírott fogtechnikusok sikeresen letettük és így nincs szükségünk hamis cím használatra.

E szomorú kényéririgység humora az, hogy Halász dr. feljelentésében elismeri, hogy ezen vizsga letételével törvényes jogot nyertünk a fogászat körébe eső műveletek végzésére és ezt ő nagykegyesen engedi is nekünk végezni, de kéri a rendőrhatalmaságot,

4
 hogy tiltsa el nekünk azt, hogy törvényadta jogunkat és vizsgánk eredményét, valamint jogos munkakörünket a nagyközönséggel akár címtábláinkon, akár nyomtatvány vagy hírlapok útján közöljük.

Szóval Halász dr — reméljük a többi fogorvosok (talán Kovács drt kivéve, kiszintén nyilatkozott) nem azonosítják magukat a feljelentéssel — azt mondja: mi kezelhetünk gyógyíthatunk fogat, gyökeret, foghuust, húzhatunk fogat, amennyit csak akarunk, de hogy azt végezzük — és törvényes joggal — azt a közönséggel ne tudassuk, ezt tagadjuk el, ezt ne merjük címtábláinkra kiírni és ne próbáljuk hírlap útján sem hirdetni.

De hogy kell, hogy mi ezt a rendelkezésünkre álló minden médon a nagyközönséggel tudassuk, mi sem bizonyítja jobban, mint Kovács dr azon kijelentése, hogy mi technikai vizsgát tettünk és fogorvosként szerepelünk.

Ez megfordítva van; mi fogorvosi vizsgát tettünk és mint szerény fogtechnikusok akarunk tudásunk után becsülettel megélni. Ne irigyeljék kenyerünk, tudásunkat és ne a vizsgázott címünket és voltunkat.

Helyreigazító soraink szives közléséért hálás köszönetet mondva vagyunk

a tekintetes Szerkesztő ur iránt

kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1913 június hó 5.

Fodor Lajos, Berdach Jenő,

Engel Dezső, Székely Károly,

foghuzás és fogtömésre jogosított
 vizsgázott fogtechnikusok.

A VÉRVÁDAT

hogyan kezelik az unokák.

Ugy látszik, hogy a vérvádat maguk a zsidók nem engedik pihenni a tiszaszilári temetőben. A Nagyvárad Napló szerdai számában Zoltán Jenő, a lap egyik munkatársa holdfény és falusi romantika mellett próbálta bevezetni ezt az öreg kísértetet. A nagy per 30 éves évfordulója alkalmából meginterjúvolta Bary József törvényszéki elnököt, aki akkor mint vizsgálóbíró vezette a tiszaszilári pert. A N. N. azt írta, hogy Bary József a rituális gyilkosságot nem tartotta és nem is tartja lehetetlennek. Erre a Napló gyengén háborog a továbbiakban, amelyeket Bary Zoltán, az elnök fia sértőnek talált atyjára nézve. Felkereste az N. N. szerkesztőségét és kérte a helytelenül visszaadott interjú rektifikálását. Egy nyilatkozatot is hozott, amelyet Zoltán Jenő is elolvasott és állítólag ezt mondta volna:

— Ha ez megjelenik, akkor én is nyilatkozom és mindenben fentartom azt, amit irtam.

A nyilatkozatot a N. N. erős hangja miatt nem közölte, mire Bary Zoltán elhatározta, hogy a sértő cikkért elégtételt vesz. Ez nem éppen illusztris módon meg is történt tegnap, amennyiben a Baross-hídnál Bary Zoltán kétszer arcul ütötte Zoltán Jenőt. Itt aztán eltér a felek állítása: Zoltán Jenő azt mondja, hogy Bary orvul támadt reá és visszaadta a pofonokat, Bary viszont azt állítja, hogy szembe jött vele és nem adhatta vissza, mert kalap és könyv volt a kezében; t. i. Zoltán Jenőnek.

Bary Zoltán nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben kijelenti, hogy ezzel végleg lezártnak tekinti az ügyet, a további sértésekre nem reagál. Egyben közli, hogy édes atyja a vallási fanatizmusból elkövetett gyilkosságot nem tartotta kizártnak, ami egészen más, mint a rituális gyilkos-

ság. S mivel Zoltán Jenő azt mondta, hogy csak a négy fal volt a taru az interjú alatt és hogy az elnök a rituális gyilkosság eshetőségét állította: ebben Bary Zoltán édes atyja meghazudtolását látta és ezért inzultálta Zoltán Jenőt.

Ugy értesültünk, hogy Zoltán Jenő bűnvádi feljelentést tett az inzultáló ellen.

Igy „kezelik“ a vérvádat ma. Nem bájos dolog? . . .

..HIREK..

Tájékoztató.

Junius 8. Ezsébet Bölcsőde Egylet közgyűlése.
 Junius 8. este 8 órakor. Kath. Népszövetség társas vacsorája az Arany Sas szálloda kertjében (Kert-utca.)

Junius 10. d. u. fél 6-kor a Szigligeti Társaság évi közgyűlése a városháza dísztermében.

Junius 19. d. u. 5 órakor. A Kaszinó közgyűlése.

Junius 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasut közgyűlése.

Junius 29. Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspök-fürdőben.

* **Miskolczy főispán Budapesten.** Miskolczy Ferenc dr főispán tegnap éjjel Budapestre utazott. A főispán utja nincs összefüggésben a legújabb politikai alakulásokkal.

* **Bérmálás Csorváson.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyés püspök június hó 3-án reggel a gádorosi bármálás után Csorvára érkezett. Az egész község lobogódiszt öltött, a parkszerű főtér bejáratának díszes diadalkapujánál a községi előjáróság meleg üdvözlötte fogadta a főpásztort, majd egy fehérruhás leányka fehér rózsza csokrot nyújtott át s esinos vessel köszöntötte. Ezek után a papság a plébániára kísérte szeretett főpásztort, ahonnan a püspök, a papság és a hívek által kísérve, a templomba vonult. A körmenetet fehér lilomot és palmaágakat vivő leányok bájos csapata nyitotta meg, kik rózsaszirmokat hintettek a főpap útjába. Az ünnep fényét nagyban emelte a katolikus leányegyesület 100 tagu énekkarának precíz éneke. A szentmise és pápai áldás után magas szárnyalású buzdító beszédet intézett az apostoli lelkületű főpap a bérmálandóhoz és azok szüleikhez. Ennek végeztével 728-an részesültek a bérmálásban. A bérmálandók sorát egy 88 éves aggastyán nyitotta meg. A bérmálás után megtekintette a püspök az apácák szép kolostorát, majd a különféle küldöttségeket fogadta. Ebéd után lelkes ováció között a püspök folytatta bérmautját Nagygerendásra.

* **Mária Valléria főhercegnő és a temetési menet.** Bécsből jeltenti tudósítónk: Tegnap délután félháromkor temették el Bécsben Sarlai Fülöp besztecei alezredest, a ki itt hirtelen meghalt. A temetési menet találkozott egy udvari fogattal, a melyben Mária Valléria főhercegnő ült. A mikor a főhercegnő a temetési menetet megpillantotta, kiszállt kocsijából és a halottas kocsit előtt mélyen meghajolva, keresztet vetett. A főhercegnő kegyeletes viselkedése mély benyomást tett a közönségre.

* **Kaczvinszky esperes temetése.** Néhaj Kaczvinszky Sándor kiérdemesült bihar-diószegi esperes-plébános temetése tegnap délelőtt nagy részvét mellett ment végbe. A temetésen az esperesi kerület papsága, a község és a környék előkelősége és a hívek százai vettek részt. A gyászszertartást és a requiemet Grócz Béla prepost-kanonok végezte. A hívek impozáns gyászmenetben kísérték ki szeretett lelkipásztoruk porhüvelyét a diószegi sirkertbe, hol örök nyugalomra helyezték.

* **Mibe kerül az új Vágóhid.** Az új vágóhid terveinek elbírálásánál a miniszter elrendelte, hogy a hűtőháznak a patkányok ellen való megvédésére drótháló betétet alkalmazzanak, továbbá válasszák szét számszerűleg a jéggyár építési és üzemi kiadásait a tulajdonképeni vágóhidnak építési és üzemviszonyaitól. A városi mérnöki hivatal elkészítette a költségvetést a miniszter kívánságához képest. Eszerint a vágóhidra eső összes építkezési költségek 856000 koronára, a jéggyár építkezési költségei pedig 129888 koronára ru gnak.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Grád Demeter élesdi kir. járásbírósi jegyzőt a máramarosszigeti járásbíróshoz helyezte át.

* **Grácz Lajos tűzrendészeti felügyelő.** Grácz Lajos városi tűzoltóparancsnokot Fráter Barna alispán Bihar-megyei tűzrendészeti felügyelőjévé nevezte ki. Grácz Lajos a kinevezést bejelentette Nagyvárad városi törvényhatóságának s kérte, hogy a kinevezést elfogadhasa.

* **Az új lakbérszabályzat.** Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága még az elmúlt évben új lakbérszabályzatot készített és fogadott el, amelyet azonban a miniszter első ízben nem hagyott jóvá, hanem egyes módosításokat kívánt. A miniszter a módosított szabályrendeletet most jóváhagyta.

* **Halál a Berettyóban.** Tegnap délelőtt erősen tűzött le a nap a margitai határra. A jószág és ember egyaránt menekült árnyékos helyre a forró napsütés elől. Kallós István gazda kocsisa sem birta a forróságot s két lóval a Berettyóba ment, hogy megusztatja a lovakat. A Sándor malomig minden baj nélkül usztatott le a kocsis. Itt igen erős őrvény van, melyet félve kerülnek a falubeliek. A halálmalmának hívják ezt a vízforgatagot. A megdondatlan ember ide usztatta a lovakat. Az erős sodrású víz lekaptá a lóról a kocsis és mélyen levitte a vízbe. A lovak megmenekültek, ellenben a kocsis csak délután tudták megtalálni, amikor a víz újból felszínre dobta meghalva.

* **Harc az okányi temetőért.** Több mint egy éve tart már a küzdelem az okányi képviselőtestület és községet körülvevő földbirtok tulajdonosa, Schwartz József között. A községnek ugyanis a hosszú évtizedek alatt teljesen megtelt a temetője. A temető megnyitásától kezdve a község egyáltalán nem vette figyelembe, hogy a községet mily szorosan keríti körül Schwartz József. Lassan folyt pedig a munka. A földet ez alatt mind magának kerítette meg Schwartz. Ma már úgy áll a dolog, hogy a község körül nincs egy talpalatnyi föld, melyet temetőnek tudnának megszerezni a községbeliek. Egyedüli alkalmas földterület a Schwartz birtokának egy kis részén volna,

de ezt a kis részt semmiáron sem akarja engedni a kezéből a tulajdonos. A fontos ügyben már gamadára nőttek az akták és még mindig vándorolnak egyik helyről a másikra. Ez alatt Okány lakossága teljesen temető nélkül áll. — A régi temető már annyira megtelt, hogy egymásra temetik a halottakat. — Sőt legújabbán már a temető árkát kezdik használni, ahova pedig tudvalevőleg a gonosztevőket szokták temetni. Páratlanul áll ez az eset a maga nemében. Eddig még sehol sem fordult elő, hogy annyi hely ne jutott volna az elhunytaknak, ahol nyugodtan pihenhetek volna. Érthetetlen a hatóságnak is a magatartása ebben a késedelmeskedésben. Elvégre vannak idevonatkozó törvényeink, melyeknek alkalmazásához nem szükséges évekig várni? Mit csinálna a hatóság, ha most véletlenül tömeges halálozások fordulnának elő Okányban, ugy hogy a temető árka is kevés volna. Akkor is tovább küldözgetné az aktákat forumról forumra.

* **A Gyermeknap után.** A Gyermeknap rendező bizottsága felkéri mindazokat, kiknek a rendezéssel szemben a Gyermeknap alkalmából bármiféle követelésük van, hogy azoknak kiegyenlítése céljából Szűcs Izsó ipariskolai igazgatónál (Nagypiaci közs. polg. fiúiskola) sürgősen jelentkezni sziveskedjenek, miután a napokban megejtendő végleges leszámolás után helyben fizetést nem eszközölhetünk. |

* **Bonyodalom két irodatiszti állás körül.** Biharvármegyénél tudvalevőleg a legutóbbi időben Miskolczy Ferenc főispán szigorúan megtartja a belügyminiszter rendeletét és a megüresedő irodatiszti állásokra igazolványos altiszteket nevez ki. Így már négy ilyen igazolványos altiszt van a vármegye szolgálatában. A vármegye törvényhatósága, hogy a kebelbeli napidijasok helyzetén segítsen és kárpótolja őket, elhatározta, hogy a központi napidijasi állásokat átszervezi irodatiszti állásokra. A belügyminiszter azonban csak két napidijas állásnak az átszervezését engedélyezte. Az erre vonatkozó rendelet a napokban jött meg a vármegyéhez. A napidijasok két legidősebbike örömmel várta a kinevezést. És egyszerre minden öröm kárba vészett. A főispán senkit sem nevezett ki és pedig azért nem, mert a korábbi miniszteri rendelet alapján irodatiszti állásra csak igazolványos altiszt nevezhető ki. A legújabbán lejött rendeletben ugyan benne van, hogy két napidijasi állásnak az átszervezését engedélyezi, de nincs megmondva az, hogy erre az állásra nem igazolványos altiszt nevezhető ki. Nem tudták a vármegyén, mi történjék a két rendelettel. Végül is úgy oldották meg a kérdést, hogy újból felterjesztették az ügyet a miniszterhez felvilágosítás végett, hogy kit nevezhet ki az új állásokra a főispán.

* **Cigányszerelem.** Turbucz József 19 éves, váradvelencei cigánytelepen lakó cigány fiú, szerelmi ajánlatot tett a gödörhaju K. Flórka 16 esztendőes ugyancsak cigánytelepen lakó hajadonnak. A leány nem akarta őt soha meghallgatni, kileste az alkalmat a fiatal szerelmes cigány, midőn Flórka egyedül volt odahaza s akkor meglátogatta s ismételt szerelmi ajánlatokat tett. A leány kiutasította bár — a fiú mégis merényletet követett el. A rendőrség Turbuczot letartóztatta.

* **A Körözs áldozata.** A szabad Körözsből való fürdésnek évenként áldozatul esik Nagyváradon néhány ember. Még alig kezdődött meg a fürdési időszak, már is életével fizetett tegnap egy fiatalember, mert nem ösmervén a Körözs medrét, veszedelmes helyre tévedt s halálát lelta a habokban, ahol a nagy meleg ellen enyhülést keresett. Tegnap délután 4 óra tájban telefonon értesítették váradvelencei tűzoltókülönítményt, — hogy a váradvelencei vasúti hid közelében egy fiatal ember befulladt a Körözsbé. Krempánszky Lajos őrparancsnok, Bordás Imre segédszervező, Szász János és Zsiros Mihály tűzoltókkal azonnal kivonult a telefonon jelzett helyre, ahol megtalálták a 3—4 méter mély víz fenekén a holttestet. A sebes mély vízből csak a legnagyobb nehézségekkel s Pasuk Károly kőművessegéd segítségével tudták kihuzni a már megfulladt fiatalembert. A szerencsétlen ifjú fürödni ment s a vizsodra elkapta. Maczirják Péter drótosító volt a szerencsétlen ember. Két testvére: György és István drótos tótok sirás és jajgatás között kísérték a holttestet a hullaházba.

* **Hol a gypmester?** Ugy látszik, hogy a gypmestert letiltották a Rákóczi-utról. Talán éppen a főkapitány ur? ... Hogy tűrhetik meg Nagyváradon, a Rákóczi-uton ebben a rettenetes hőségben, hogy az ebek egész nap kint heverjenek a járdán és veszélyeztessék az emberek életét. Hiszen azt a preventív intézkedést a falusi bíró is tudja, hogy ilyen veszedelmes időben a kutyákat vagy megkötve kell tartani vagy szájkosárral járattani. Az Európa-szálloda környékén örökké ott lebzsel négy erős kutya szájkosár nélkül. Hát hol vagyunk? Konstantinápolyban, vagy az erdőben. Ajánljuk e sorokat a főkapitány ur b. figyelmébe és kérjük, hogy utasítsa közegeit kötelességük teljesítésére.

* **Szerelmi dráma.** Tegnap reggel 7 órakor Nagy Sándor cipész-segéd a Sztaroveczky-utcában megleste Kovács Veron munkásleányt, aki éppen ezidő tájt a műhelybe igyekezett. A cipész-segéd köszönt a leánynak, de ez a köszönést nem fogadta. Ez annyira feldühösítette az egykori udvarlót, hogy a siető leány után rohant és egy nappal ezelőtt vásárolt 7 mm.-es rozsdás revolverből rá lőtt a leányra és nyakszirten találta. A lövés zajára a főutcáról Lovas Lajos rendőr utját állotta az elrohanó merényletnek és elfogta. A leány beszállított a biharmegyei közkórházba; a fiatal ember a rendőrség börtönében ül s várja a kir. ügyész-séghez való átkisértetését.

* **Hegyről völgybe.** Tegnap délután Belogh Imre napszámos ittas állapotban a Sztaroveczky-utcában folyó esaternázás árka között gyjelgett. Valószínűleg nem ismerte ki magát és a több méter mélységű esaternárokba zuhant. Az ott dolgozó munkások kiemelték az összetört részeg embert és az előhívott mentők beszállították a biharmegyei közkórházba. Midőn kijózanodott, kihallgatták s nem tudta megmondani, hogy miként került ő a gödörbe, mert a gödrök mindkét oldalán magas földhalmazok voltak — azt hitte, hogy a hegyen mászik. Nem okol érte senkit sem, mert neki ott, mint mondá, semmi keresni valója nem volt.

* **Eltévedt golyó.** Tegnap este 7 és 8 óra között Szőke András nyug. rendőrkapitány Kórház-utcán lévő lakásának ablakán egy Browning-pisztolyból kilőtt golyó tévedt be. A megejtett puhatolás szerint a

közeli szőlőhegy felől lövöldözéssel szórakozó ismeretlen arra irányítható pisztolyát és így tévedhetett a golyó Szőke András lakásába. Merényletről egyáltalában szó sem lehet. A rendőrség a tettest keresi.

* **A Quo vadis a Vigadóban.** Sienkievic remekműve a Quo vadis a legremekőbb filmszenzáció Európában. A Vigadó mozgó-színház igazgatósága kitűnő összekötései révén abba a szerencsés helyzetbe jutott, hogy megszerezte a Quo vadis előadási jogát. A csodálatos szépségű drámai mű, melynek részletei a régi Róma legérdekesebb kora elevenedik meg. Ma kerül bemutatásra a Vigadóban, Nagyvárad legnagyobb mozgószínházában, melynek tágas, kitűnően szellőztetett nézőterén találkozik a város elegáns publikuma. Az igazgatóság gondoskodott róla, hogy a nagyszerű filmet a közönség minden rétegének hozzáférhetővé tegye s ezért dacára az áldozatnak, amibe a kép szerzése került, a rendes napi olesó helyárak maradnak. A jegyek árát nem emelte fel. A nagy érdeklődésre való tekintettel a Vigadó pénztáránál ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

* **Hölgyek szives figyelmébe ajánlom** női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel Braun Margit Rimánóczy-u. 1.

* **Naponta friss Cseresznye!** Öszibarack! Idei termésű ausztráliai fajalmák. Kiváló finom fajborok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. MERTZ NÁNDOR csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulató, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

* **ÓRIÁSI CSŐD**-ben sem lehet ridicült, játékok, ajándéktárgyat, nyakkendőt, hajtűket, pénztárcát és diszjúárt zsebszóban venni, mint a **Parisi Bazárban, SAS** alatt.

* **A feministák kiegyeztek Lukácsal,** mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen *Mlle Juliette* fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., női párti félcipők 3 koronától kezdve; férfi chevrau vagy boksz cipő 8 korona, szalma és posztó kalapok, fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása. Állandóan párti vételek Fekete Jenőnél Szent János-utcán. Kispipa mellett.

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhethet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

Valódi **Chassala szandál**ok, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

Szöllőgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonal,
ojtó-viasz és pamut, rézkénpor,
bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Váradi Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a leedszebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkertések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **38-ik Rácz Laci** női zenekara a **Korona-kávéházban**. Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zene- és énekkar hangversenyez a híres *Neszmélyi* karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánzámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a «Budapesti vigléányok» című operett, melyet *Neszmélyi* Bőzsike prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér *Neszmélyi* karmesternő.

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.” itteni fiókja június hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóhely az autotulajdonosok között régen érzett közük-séget pótolt.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Várádon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **A Bémer-téri** Cukorka-Bonboniere **BENEDEK TESTVÉREK** fiók üzletében legfinomabb cukorkák, kávék, teák kaphatók.

x **Csödtömög eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz. alatt.

* **A kocsiartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerégyártó munkáira Bathory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre**Tátray Gusztáv**
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve. Szíves megkereséseket kérnek **Biró László** és **Társa** uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyílt Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk **Serác Aurél** sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt **Dréher-sör** és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok **UJ-HELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátolok is kaphatók. Telefon 130.

Régiségeket, műtárgyakat és
mindenféle alkalmi vételeket
veszek, eladok és becsülök.
Házhoz is megyek.
STERNBERG J. Szt. László-tér
Kishidfő.

Értesítés.

A „Kereskedők Magánisztitviselői és Háztulajdonosok Közlönye” a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdaszettek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívtnak, hogy naponként d. e. 11-12-ig és d. u. 3-4 ig jelentkezzenek a **Szacs-vay-u. 12. sz. irodában.**

x **Modern fényképészet.** Főváros mintára berendezett modern fényképészeti műtermem f. é május 1-től *Szent János-utca 3. szám* alá helyezem át **Felvételek** jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltetnek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Célom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jeges-kávé**t és **fagyaltot**, kisdag fagyalt **24**, nagydag fagyalt **30** és **jeges-kávé 30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** birneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Vigyázat!!**DIÓSY SOMA**
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNC-TÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

Olcsó gyógykurák itthon.

Idegesség, gyomorbélzavarok, gyongeségi állapotok gyógyítása edző vizgyógyimódokkal Női-bajok, szívbajok, érlelmeszedés ellen szénsavas fürdők, **moor, sósfürdők.**

Nem kell okvetlen gyógyfördőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

x **Vigyázat!** *Aszodi Mihály* cukorka és csokoládé nagykereskedő figyelmzetteti a közönséget, hogy cukorka bonbonjainak igen sok az utánzata. Megjegyezni kívánom, úgy mint mindenben, a cukorkákban, főleg deszert bonbonokban, eredeti finom alpesi deszerteket a leggyorsabbtól a legfinomabbig én készítettem hasonló ízzel és hasonló minőségben — kizárólag — **Kossuth-utcai főüzletben**, kert-utcai fiók- és fő-utcai fióküzletben a **»Csokoládé Király«**-nál kaphatók, hol **Kugler Gerbaud** összes gyártmányai budapesti árakban beszerezhetők. A közönség figyelmét föl hívom, hogy **Kiss Dávid** és **Társa** tőzsde mellett a **»Csokoládé Király«**-nál naponta 4 nyeremény tárgy teljesen ingyen a vásárló közönség között kisorsoltatik és pedig 50-es blokkal, 100-as blokkal, 150-es blokkal és 200-as blokkal. Naponta minden vevő, akire ezek a vásárló számú blokkok esnek, egy doboz finom cukorkát teljesen ingyen megkapja, anélkül, hogy kérné. 10 órai büffé uzsonnát 20 filléres adagban, a la automat büffé Tisztelettel **Aszodi Mihály** cukorka, csokoládé és kakaó nagykereskedő. Főüzlet: Kossuth-utca

x **Csödtömög eladás!** A v. b. Róna Andor cég csödtömögét **Róth József** csipke áruház tulajdonosa megvette.

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: **Attilasz József** Vámház-u. 31/b.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók **Kossuth-utca 3. szám** alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségveté-ekkel díjtalanul szolgálók.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern hámszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Isteni szikra.
Szombat: Isteni szikra.
Vasárnap délután: Aranyeső; este: Bob herceg. (Uj betanulással.)

Az isteni szikra.

Drégely Gábor Az isteni szikrában voltaképpen azt a hatalmas germán imperátort esufolja ki, aki megpróbálkozott a művészet, kivált a zeneszerzés terén is fiatalabb korában, nem valami tulságosan nagy sikerrel, de ennek dacára az uralkodás mesterségében, népe szeretetének megnyerésében, nemzete felvirágoztatásában alaposan tulszárnyalta legtöbb kollégáját... Nem vette észre Drégely Gábor, hogy nemcsak uralkodók irnak gyenge darabokat, hanem néha az — írók is. Az isteni szikra hősenek, a felségnek az operája a darabban megbukik, de nem egyedül, mert vele bukik Az isteni szikra is. Így lesz kollégája saját darabja hősenek a szerző, Drégely Gábor.

Hogy mi a darab gyöngéje? Körülbelül minden. Maga a téma megválasztása sem szerencsés, mert Vilmos császár — rá lehet ismerni a darabban minden jelenetben — komikus alaknak egyáltalán nem írható át, még netaláni fiatalkori gyengéiben sem. A cselekmény laza, szétfolyó, az ötletek régiiek, a negyedik felvonás csak olyan ráragasztott ráadás, mely nélkül a darab egészen jól megélne, az alakok nem igazak, a komikumuk erőltetett — szóval unalmas, igazi nyári szezonra való munka, a mikor a közönség alig várja már az előadás és az egész szini idény végét.

Ilyenkor kell Az isteni szikra-féle gyengén sikerült elmeszüleményeket elővenni. Ezeket ugyan nem lelkesedik senki, taps nincs, nyugodtan végig lehetne szunyókálni az előadást, ha nem volna olyan türetetlen forráság. Drégely Gáborról el nem hittük volna, hogy a Szerenese fia után ilyen silánysággal fog előrukkolni. Tekintettel azonban eddigi jó nevére, Az isteni szikra megbukása kiméletesen ment végbe, csöndes részvétellel és koszoruk mellőzésével.

Az előadás jobb volt, mint a minőt a darab érdemelt volna. Tóth Elek felséges ura már maga biztosította az est sikerét. Igen jó volt Szentgyörgyi Márta színésznője, elegáns volt Varsa zeneszerzője. Tompának igen sikerült volt a maszkja, Hunyady, Szarvasi, Medgyaszainé pedig kisebb szere-

pekben igyekeztek megmenteni Az isteni szikrát. Igazán nem tehetnek róla, ha nem sikerült s a szikra elaludt, mielőtt szikrázott volna.

Az Aranyeső. Vasárnap délután a nálunk oly gyors népszerűsége jutott Aranyeső kerül színre, amely előadásra a jegyváltást már megnyitotta a színházi pénztár. És tekintve azt az óriási érdeklődést, amely méltán nyilvánul még az Aranyeső vasárnap délutáni előadása iránt, a közönség helyesen teszi, ha mielőbb gondoskodik jegyei beszerzéséről.

A Bob herceg. Nap-nap mellett folynak a próbák a ránk következő vasárnap érdekes reprizéből: a Bob herceg című operettéből, amelyet kétségtelenül a legnagyobb rokonszenvvel fogad a nagyvárad színházi közönség. Hiszen egy oly operettnek a felújításáról van szó, amely annak idején a legnagyobb könnyedséggel érte el jubiláris előadásait, a közönség szakadatlan óriási érdeklődése mellett. A Bob herceg állandó, népszerű műsordarabja volt a Szigligeti-színháznak, amelynek színpadán az ország primadonnáinak legjelesebbjei nemes művészi versenyre keltek ebben a szerepben. A reprize alkalmából Horváth Mici játsza Bob herceget és a próbákból itelve igen meleg sikerre van kilátás.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Hangverseny a Katholikus Legényegyletben. Folyó hó 15-én d. u. fél öt órakor a katolikus legényegyletben dr Vucskies Gyula kanonok tiszteletére Kreml Ferenc zenetanár működésének 10 éves évfordulója alkalmával növendékhangversenyt rendeznek. A hangversenyre jegyeket Láng József kereskedésében és Kreml Ferenc zenetanárnál lehet előre váltani. Helyárak: ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona, diákoknak 60 fillér.

Műsor:

1. Dichter n. Bauer nyitány. v. Suppétól. Hegedűn Winkler Lajos, zongorán kíséri tanára: Kreml Ferenc.
2. Fleur des Alpes v. Francois Behrtól. Zongorán 4 k. László Béla és tanára: Kreml Ferenc.
3. Rottkappchen Hermann Wenceltól Spanisches Lädchen v. Franz Behr zongora solo Winkler Ilonka.
4. Trovatore Fantasia Verdítól. Hegedűn Ujvári Miklós, zongorán kíséri tanára: Kreml Ferenc.
5. Vögleins Morgeugrass. Zongora solo: Oláh Bözsike.
6. Fleur de May. Zongora szóló: Klöss Fritzi.
7. Lombardi Fantasia. Hegedűn Ujvári Imre, zongorán kíséri Kreml Ferenc.
8. Mozart Serenata zongora solo Goldfedén Sidi.
9. Zigeuner Weisen Fantasia Sanasatától. Hegedűn Winkler Lajos, zongorán kíséri tanára Kreml Ferenc.
10. Meyen Serenata zongora solo Silbermann Annuska.
11. Feilchen aus Abbazier. Hegedűn előadják Nussbaum Klárka, zongorán kíséri tanára: Kreml Ferenc.
12. Fur Elise Bethoffentól. Minuten keröng Chopintól Kemény Olga.
13. Rigoletto Fantasia Opera de Verdi. Hegedűn Winkler Tibor, zongorán kíséri tanára: Kreml Ferenc.

14. Zingaresca Gustav Ellertontól. Hegedűn Széles Kálmán, zongorán kíséri tanára Kreml Ferenc.

15. Barcarolle Hoffmann meséből. Hegedűn Nussbaum Klárka, Széles Kálmán, Ujvári Imre, László Bandi, Winkler Tibor, Cello Kreml Feri, zongorán kíséri Oláh Bözsike.

16. Liebestraum nach dem Balle Intermezzo Cibulkatól. Előadják az összes tanítványok. Zongorán kíséri Klöss Fritzi és Kemény Olga.

17. Avangma ünnepi induló Kreml Ferenctől. Nagyságos és főtisztelendő dr Vucskies Gyula kanonok urnak tisztelettel ajánlva. Előadják az összes tanítványok, zongorán kíséri Winkler Lajos.

18. Magyar Hymnus előadják az összes tanítványok, zongorán kíséri Silbermann Annuska.

EGYESÜLETEK

Az Oltáregyesület kiállítása.

Június hó 7-én ismét megnyílik Nagyváradon az Oltáregylet kiállítása. Érthető érdeklődés várja ezt, a remek kiállítást, amely egy esztendő bőséges kollekcióját foglalja magában.

A kiállítás megnyitásával és annak anyagával bőven fogunk foglalkozni. Egyelőre csak jellezzük ezt az örvendétes eseményt, mely egyházművészeti szempontból kétségtelenül igen nagy és értékes anyagot ölel föl.

Különben pedig az elnökség erre az alkalomra a következő meghívót bocsátotta ki:

MEGHÍVÓ.

A nagyvárad Oltáregyesület az 1912—13. munkaévben készült egyházi ruhákból a Szt László fimenedékház nagytermében (Szaniszló-utca 24-ik sz. alatt) kiállítást rendez, melynek megtekintésére kívül eimzett teljes tisztelettel meghívatik.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása 1913. június hó 7-én d. u. 5 órakor megy végbe. Június hó 8, 9 és 10-én a kiállítás d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6-ig díjtalanul megtekinthető.

Az Oltáregylet kegyeletes céljaira önkéntes adományokat köszönettel fogad az elnökség.

TÁVIRÁTOK

Az ellenzék népgyűlései.

Budapest, jun. 5.

(Saját tudósítónktól.) Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy az országban népgyűléseket fognak tartani és pedig elsősorban a munkapárti kerületekben.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 5.

(Saját tud.) Ma délután báró Jósika Samu elnöklésével ülést tartott a főrendiház. Korányi Frigyes báró elparentálása után Lukács távolléte miatt Serényi József bejelentette, hogy a kormány lemondott, ezért javasolja, hogy az új kormány kinevezéséig ne tartson ülést a főrendiház. A javaslatot elfogadták, ezzel az ülés véget ért.

Lukács kihallgatása.

Bécs, június 5.

A Magyar Távirati iroda jelentése szerint Lukács László miniszterelnök egy óráig tartó kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. A kihallgatásról fél 1 órakor távozott Lukács. A kihallgatáson Lukács benyújtotta a kabinet lemondását. A király a lemondást tudomásul vette és egyben megbizta az ügyek ideiglenes vezetésével. Lukács még holnap Bécsben marad és csak holnapután tér vissza Budapestre. Beavatott helyről nyert értesülés szerint a király csak korlátozott számban fog kihallgatni politikusokat.

Bécs, június 5.

Lukács László az audencia után az újságíróknak a következőket mondta:

— Átnyújtottam öfelségének a kabinet lemondását, amit tudomásul vett az uralkodó és egyben megbizott az ügyek ideiglenes vezetésével. Az uralkodó csak nagyon kevés politikust fog meghallgatni. Egyelőre csak Tisza István grófot és Jósika Samu bárót hívja meg audienciára.

Az audencia után Lukács huzamosabb ideig tanácskozott Hazai honvédelmi miniszterrel.

Tisza a királynál.

Budapest, június 5.

A király szombaton fogja fogadni kihallgatáson gróf Tisza Istvánt.

Héderváry—Gerő affér.

Budapest, június 5.

(Saját tud.) Héderváry Lehel ma provokáltatni akarta Gerő századost. A segédek azonban kijelentették, hogy nem személyes dologról van szó, ezért lovagias utra nem terelhető a dolog. Ezzel az ügyet befejezték.

Baleset**egy főispán családjában.**

Paks, jun. 6.

Gróf Benyovszky Rezső volt főispán Móric nevű fia ma egy riasztó pisztolylyal magára lőtt. A pisztoly töltésére oly mély sebet ejtett, hogy a sebesültet Budapestre kellett szállítani.

A fiumei kormányzó lemondása.

Budapest, jun. 5.

Wickenburg István gróf fiumei kormányzó tegnap reggel Budapestre érkezett, hogy benyujtsa lemondását. Valószínű, hogy az új kormány ismét kinevezi.

Válság a „Budapest“ szerkesztőségében.

Budapest, június 5.

A „Budapest“ című napilap eddigi felelős szerkesztője, Szatmáry Mór volt országgy. képviselő hirtelen megvált a laptól. Helyette

a szerkesztésért Benedek Árpád vállalja ideiglenesen a felelősséget.

Dehonesztált parlamentőrségi tiszt.

Budapest, június 5.

(Saját tud.) Héderváry Lehel tudvalevőleg provokáltatta Gerő Vilmost, a parlamenti őrség tisztjét a durva inzultus miatt. Segédei ma levelet irtak neki, amelyben kijelentik, hogy Gerőtől nem lehet elégtételt kérni, mert Gerő alantasabb hivatást tölt be, mint egy képviselő és hivatalos fellépése miatt nem szabad lealacsonyítani a képviselőt annyira, hogy vele megverekedjék. Héderváry segédei gróf Károlyi Mihály és dr. Hajdu Marcell voltak.

Leszerelés.

Konstantinápoly, június 5.

Egy török lap értesülése szerint a Csataldzsa és Bulair előtt álló csapatok leszerelése holnapután megkezdődik. A kormány már elhatározta a szállításhoz szükséges hajók kibérlését. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

Regénycsarnok.**AZ ELHAGYOTT RÓMA.**

Történeti elbeszélés.

Irtá Dús László.

(Folytatás.)

55

XX.

VIII. Bonifác pápa ez időben koronája előtt meghajolni kényszerítette a királyokat, Fülöp francia királyt, aki az apostolokkal kezdett háboruszkodni épen úgy, mint Martel Károly nápolyi királyt, akit megbiztatott azzal, hogy a magyar koronára való igényeit, mert anyja, Mária, V. István magyar király leánya volt, támogatni fogja, Sőt Károly Róbertet, a tíz éves fiút Magyarország királyává koronáztatja, Albert német és Edvárd angol királyok elismerték a pápa fennhatóságát Itália egységes államává, az egyes városok köztársaságokká alakulása későbbi keletü.

A pápa minthogy új század, a XIV-ik század volt eljövendő egy év múlva, de még mivel 80-ik életévét ekkor érte el, körülvéve híveitől, diákoktól, akik soha és sehol sem hiányzanak, kihirdette a jubiláris évet 1300-ra és az egész világ katolikusait, a királyokat és főurakat, a papokat és híveket meghívta Rómába.

Az örök város erre az időre nagy díszbe öltözött.

Mintha diákokként volna Italia népeit, örömmámorban állott az Alpeselek legészakibb csúcsától Bováig, a nápolyi királyság legdélibb községéig.

A ghibellinek lesújtva jártak-keltek míg a góváltak emelt fővel, mosolyogva köszöntötték egymást.

— Ime, a pápaság győzött! — ez volt a jelszó.

A pápa kiegészítette a bibornoki testületet, hogy az új század elkövetkeztekor hiány ne találtassék.

Az aggastyán kibékült ellenfeleivel, a Colonnákkal, maga köré gyűjtötte családjá tagjait, a Quirinal hangos lett az öröm zajától, Massimo Orsini vezette az Orsiniakat VIII. Bonifác üdvözlésére Sylvester napján,

még fivére, a beteg Ettore Cajetani, az egykor déleleg hős is elővánszorgott a szép Aurora Orsini támogatásával, hogy üdvözölje bátyját, a pápát az év utolsó napján.

Pietro Gaetano, Salmona hercege, arcán méla buval, támogatta atyját, hogy megállhasson a pápa előtt.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR**Dr. Nagy Mihály**

ügyvéd, irodáját

Ritoók-utca 12. szám alatt

megnyitotta.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.63
Októberi rozs	— — —	9.42
Juliusi tengeri	— — —	8.08
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.16
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.72
Októberi zab	— — —	8.50

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	818.—
Osztrák hitelrészvény	—	625.—
4%-os koronajár. dék	—	81.90
Osztr. magy. átlamv.	—	718.—
Jelzálogbank	—	427.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	515.50
Hazai bank	—	283.—
Magyar bank	—	549.—
Keresk. bank	—	3643.—
Rimamurányi	—	704.—
Salgótarjáni kőszén	—	756.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1056.—
Közuti vasut	—	647.75
Városi villamos	—	368.—
Adria	—	548.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önnaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Fürdői menetrend.
NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 38	10 38	3 08	5 28	9 08

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Himzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári kezttyű párja 36 fill.

1000 drb. férfiting finom 1 94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuszpenziómok fecsken-dők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálap. bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

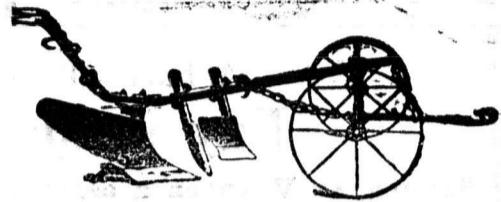
a legolcsóbban beszerezhetők:

Értesítés.

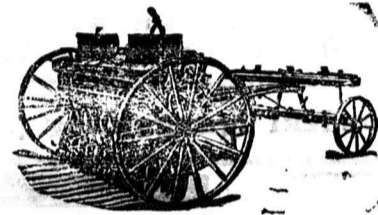
A nagyérdemű gazdaközönség többször nyilvánított óhajára **Nagyváradon, Nagypiac-tér 10. szám** (Óváry házban) dúsan felszerelt raktárral kapcsolatosan **fiókküzletet nyitottunk.**

Ezáltal a n. é. gazdaközönség a gépbeszerzés alkalmával ott a helyszínen megtekintheti legmodernebb gépeinket s kiválaszthatja a céljainak legjobban megfelelőit.

Állandóan raktáron tartjuk a „Bächer“-féle egy- és kétvasu acélekéket és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket.

Az eredeti „Melichar“-féle világhírű „Unicum Drill“ sorvelőgépek és „Imperator“ műtrágya-szórógépeket, amelyek utólérhetetlen tökéleteségűek.

„JOHNSTON“ gyártmányú legcélszerűbb amerikai aratógépeket, fűkaszalókat, gereblyéket, Szőlőgazdasági eszközöket stb. stb.

Mintaraktárunk megtekintését kérjük!

Bächer Rudolf

ekegyárának

Melichar Ferenc

vetőgépgyárának

fiókraktára:

Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám.

FIGYELEM!

- «HEZ» arckréme 80 fillér
- «HEZ» arczsappan 80 fillér
- «HEZ» arcpouder 80 fillér

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi: «HEZ» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

FONTOS!

«HEZ» kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 30 fill. «HEZ» kölnivíz fél liter 3 kor. «HEZ» kölnivíz 1 liter 5 kor. 50 fill. «HEZ» kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill. 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelősséget vállalunk. Küldi: «HEZ» illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Ó. Csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jótékony célokra szánt

Rendkívüli csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz. 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1913 július 3-án fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zöllamtstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirtdahivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portamentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

A
jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nytiva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

NEM MESE! Ha pattanása vagy szeplője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem múlik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 3 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 80 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák, vaszerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. Lános kútaink egy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindennemű gépjavítások szakszerűen és gyorsan eszközöltnék.

Hotel **BRITANNIA** szálló

Budapest VI., Teréz-körút 39. szám.

50 lépésnyire a nyugati pályaudvartól.

A modern szállóépítkezés csodája.

200 világos tágas, a legtökéletesebben berendezett szoba 4 koronától feljebb.

Fabri-Henrik igazgató.

MFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszert, piperezappan, arckrémek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekéről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a «Hez» illatszertár vezetősége. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantvus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása, vízhőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix-tüdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirta, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

GUTORI FÖLDES KELEMEN
aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÉME -SZAPPAN

legjobb arekenőes mely 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (Mitesser) ráncok, kiütések stb. ellen.

Margit-Créme páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézvérsődés, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme

ára: nagy tégely 2 korona, kis tégely 1 korona.

Margit-puder fehér, rózsas vagy créme színben 1 kor. 20 fill.

Margit-szappan darabja 70 fillér.

Csak akkor valódi, ha minden doboz

gutori FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész Arad, felirattal és cimerelemmel van ellátva.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Főraktár: Nagyváradon: Csanda Endre, Grosz Sándor, Hering Sándor, Hegedűs R., Irgalmasok, Lessner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Nagykormány Zoltán, Pohl Jenő, Szénáss Ferencz. Apolló drogeria, Berger Sándor illatszertár. Vadász Albert drogeria, Ujvárosi drogeria. Nagyszalontán: Berkes Armin, Szabó Emil gyógyszerésztárában.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-
szökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr Heider-féle fogpor
1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
Összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy u.ánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

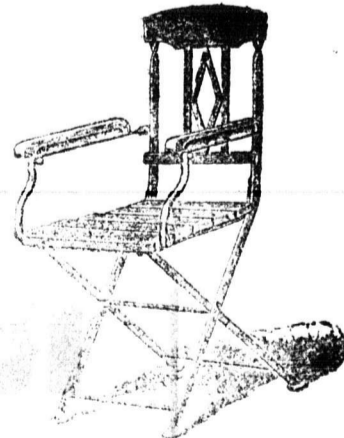
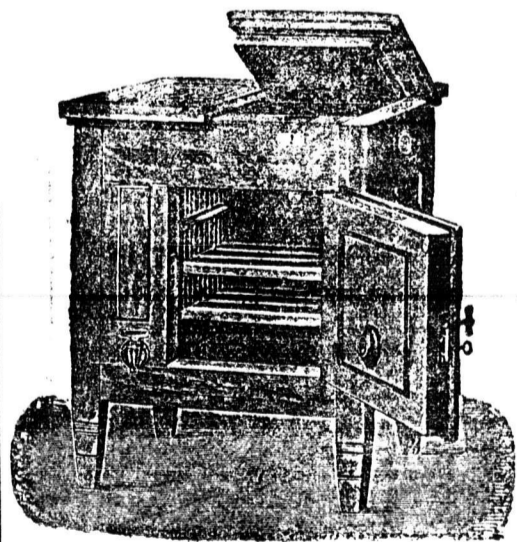
Özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemega kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, különböző-
hárs, kékkő, auto- és gépolajok és
auto-benzin nagy raktára ::

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi ut. Telefon 390 szám.

**Ma Pénteken
a VIGADÓ
mozgóban**

Quo Vadis

SCHIENKEWITZ híres regénye,
a kinematografia csodája.

Előadások 6, 8 és 10 órakor.

Jegyek a tőzsdékben előre válthatók.

Rendes helyárák!